

Gàc bori

Gàc bori yek i àz honàr ha ye va bàste be saxteman sazi àd (mi bashàd) ke dâr hâr bum và avam gah i , rixt và shive ye vijhe ye be xod ra dashte àd .

Hàm an gunè ke àz nam e in honàr peyda àd , xir e bonyad i ye be kar ràfte dâr in honàr gàc mi bashàd . Dâr Iran niz gàc bori dâr avam ha ye gun a gun e gozàshte hàm rah ba degàr gun i ha i bude àd ; Gàc be fârnud e dashtàn e vijhe gi ye rixt pàziri và càsbànde gi và ràng e xub và kar bàri ye asan , fâra van i và àrzan i , kar bàri ye besyar dâr honàr ha ye zivâr koni ye saxteman mi daràd .

Pish ine

Govah ha ye bastan shenasi neshan mi dàhàd ke gozàshte ye saxtar e gàc be pish àz saxtar e xesht và poxtar an be gunè ye agor mi resàd .

Dâr kohàn tàrin saxteman e jâhan , aresh se ta càhar pàhlu ha ye Mesr ke pish ine gi ye càhar hezar o pànj sàd sale mi darànd àz gàc bori manànde xir e càsbànde , istànde và ost var pàs àz ezare dâr miyan e sàng ha và bàraye kàlaf sazi ye anha be kar borde shode àd .

Yek i àz kar bàri ha ye vijhe ye gàc , àndudàn e divar ha và ruye ha ye dârun i ye saxteman ha mi bashàd và honàr e gàc bori , in araste gi ra ta màrz e hâmad i mi resanàd . Be kar bàri ye azin koni ha ye divar ha , ràvesh e ràv a dâr shâhr ha ye Iran và Àraq bude àd .

Noxost in màrdom ha i ke dâr Iran be in kar dâst zàdànd Hâxamànesh i ha và Sasan i ha budànd và àràb ha dâr ràvând e piruz i ha ye xod in honàr ra àz anha be yad gereftànd ; Honàr mànd ha ye avam ha ye Omiye be gunè i gostârde kax ha ra ba gàc bori ye negashte ye bàr jàste arayesh mi kàrdànd .

Nemune ha ye besyar i àz in gàc bori ha dâr kax ha ye àràb i be kar borde shode ànd ke negare ha ye giyah i và màrdom i và jan vâri ye ziba i mi darànd .

Ràvesh e azin koni ha ye gàc i bàr ru ye divar ha , pàs àz be kar giri ye xesht dâr saxteman ha gostâresh peyda kàrd và in ràvesh dâr kax ha ye Samera ràvan shod

Pain e divar ha ba ezare ye gac i ba boland i ye nâzdik be yek Metr pushanide mi shod .

No avâri dâr pushesh e ruye ye gac i con an xub shod ke nâzdik be hâme ye zâmine ra mi pushanid . In kar ke bârâye noxost in bar dâr honâr e Eslâm i râvan shod và fâraz e pish râvi ye râvesh ha ye zivâr koni be shomar mi râvâd , dâr jâhan e Eslâm gostâresh yaft và âz gâran târin sotun ha ye honâr e Eslâm i shod .

Râvesh e azin koni ha ye ru ye divar ha âz Âraq be Mesr râft và nemune ha i âz anha dâr kax ha bâr ru ye ruye ha ye dârun i và dâr piramun e taq ha và gerd a gerd e pânjâre ha be kar borde shod .

Honâr mând ha ye avam e Fateme i hâmm con an zir e hânaye azin koni ha ye honâr e Sasan i (honâr e gostârde dâr avam e Âbbas i) budând và in arayesh ha âz negare ha ye giyah i bâr gerefte shode âd . hâmm con in nemune ha ye ziba i âz sâmore ye Kufe i shaxe bârg dar dâr sânev ha ye zir e asmane peyda mi shâvâd .

Dâr avam e Fateme i ârzesh e azin koni ha ye sâmore i âfzayesh peyda kârd và be kar giri ye sâmore ye Kufe i ye shaxe bârg dar bâr ru ye zâmine ha ye bârg dar rixt ha ye giyah i gostârde gi peyda kârd .

Dâr avam e Ilxan i honâr e gac bori be sâr mârz e res a i resid , pâdid amâdân e fârgah ja ha ye gostârde ba gunê ha ye sâmore be vijhe gunê ha ye jur va jur e Kufe i , be kar giri ye gunê ha ye negare ha ye zâmine i , Eslâm i , mar i , Tumar i dâr la be la ye sânev và ba gol o bârg ha ye pâhn và cal ha ye bâr jâste ye negare dar , ângize ye degâr gun i ye kâlan và afârinêsh e shah kar ha ye gac bori dâr in avam ha shod .

Azin koni ha ye gac i ye dâr avam e Sâljuq i , dâr ruz gar e Ilxan i kâm kâm ru be degâr gun i dad và por budân và besyar i ye arayesh ha vijhe gi ye gac bori ye in avam shod ; Âz ziba târin nemune ye in gunê arayesh ha ye besyar mi tâvan negare ha ye be kar râfte dâ pârxî ye Heydâriye ye Qâzvin và Vâramin và Rezaiye ra nam bord .

Râvesh ha ye gun a gun e kânde kari bâr ru ye gac và besyar i ye axshij ha ye arayesh i ye jur va jur dâr sâde ye hâst om ja ye vijhe i yaft : Beh târin nemune ye in degâr gun i dâr fârgah ja ye pârxî ye adine Esfâhan 710 sal mâh e Eslâm i mi bashâd .

Dâr avam e fârman rani ye bânde ha ye dârya i , râvesh e arayesh e divar ha ba nâvar ha ye gac i ye negare dar be neveshtân i bâr ru ye azin koni ha ye giyah i gostârde shod .

Ziba tàrin nemune ha ye gac bori dâr pânjâre ha ye surax surax dide mi shàvând ke ba gune ha ye zâmine i và ba shishe ha ye rang i arayesh shode ànd và kenare ha i ziba shode ba bàrg và shaxe và neveshte ha i be shive ye Kufe i mi darând .

Dâr avam e Teymur i ba peydayesh e kâman bândi , kar bândi ha i àz când gushe ha ye gac i ye tabâz và rây bândi ha ye gac i ârzesh mând bud . Be gune ye hâmad i , dâr honâr e gac bori ye in avam , gune ha ye jur va jur sâmile ha ye Kufe i ye shaxe bàrg dar và surax surax ba sâmile ha ye gun a gun bàhre giri shode àd .

Àz kar ha ye fâraavan e in avam mi tàvan be tabâz ha ye gac i ye ârzesh mând bàr sâr dâr e pârxi ye meydan e Kashan và rây bândi ha ye gac i ye dâb estan e Xârgerd dâr Xaf và sâmile ha ye gac bori shode dâr xabâg e Sheyx Âhmâd Jami dâr Pujhgan nam bord .

Dâr avam e Sâfâv i honâr e gac bori be dârûn e shive ha ye vijhe i ràft be gune i ke ziba tàrin tabâz ha ye gac i ba axshij ha ye gun a gun be vijhe tabâz ha ye gac i ye tas và nime tas ba negare ha ye gol o giyah ba gune ha ye tiqe ha ye gac i dalbor i zivâr bâxsh e kax ha ye shah i shod .

Dâr in miyan mi tàvan be pâdide ha ye ârzesh mând e tabâz và kar bândi ha và yâzd i bândi ha ye gac i ye besyar shegerf dâr kax e hâsht behesht , sâr dâr e bazar e Qeysâriye ye Esfâhan và be vijhe dalbor ha ye tiqe i ye negare dar âz având ha ye gun a gun con parc và sâbu , tabâz ha ye gac i dâr talar ha ye shah i , talar e ahâng nâvazi ye dârgah bolând , gac bori manânde sâmile ye Sols besyar ârzesh mând dâr bàsare ye dârvish e pârxi ye adine ye Esfâhan nam bord .

Âbbas	عباس	Bâhram beiguy
Âbbas i	عباسی	Bâhram beiguy
Âbbas i ha	(عباسیان) اسم خاص	Danesh name
àd (mi bashàd)	(است) (او- اون)	Bâhram beiguy
afârinesh	خلق	Bâhram beiguy
agor	آجر	Moin
ahâng nâvazi	موسیقی	Bâhram beiguy
ànd (mi bashànd)	(هستند) (آنها)	Bâhram beiguy
àngize	موجب	Moin
Âràb	(عرب) اسم خاص	Moin
Âràb ha	اعراب	Moin
Âraq	(عراق) اسم خاص	Danesh name

araste	مزین	Ànvàri
aresh	یعنی	Bàhram beiguy
àrzesh	اهمیت	Moin
asmane	سقف	Àmid
asmane dar	رواق	Bàhram beiguy
avam	زمان	Mackenzie
avam	دوره	Mackenzie
avam e pàs in	دوره بعد	Bàhram beiguy
avam gah i	دوره زمانی	Bàhram beiguy
avam ha	دوران	Bàhram beiguy
avànd	ظرف	Moin
avànd ha	ظروف	Bàhram beiguy
axshij	عنصر	Moin
axshij ha	عناصر	Bàhram beiguy
axshij ha ye zivàr koni ye gune gun	عناصر تزئینی مختلف	Bàhram beiguy
azin koni ha	تزئینات	Bàhram beiguy
bàhre bàri	استفاده	Bàhram beiguy
bàhre bàri shode àd	استفاده شده است	Bàhram beiguy
bànde	مملوک	Ànvàri
bànde ha ye dàrya i	ممکالیک بحری	Bàhram beiguy
bàr gerefte	اقتباس	Bàhram beiguy
bàr gerefte shode	اقتباس گردیده	Bàhram beiguy
bàraye	جهت	Bàhram beiguy
bàraye	به واسطه یه	Moin
bàsare	صفه	Moin
bastan	قدیم	Moin
bàxsh	مرحله	Bàhram beiguy
baz guy	بیان گر	Ànvàri
baz guy e in degàr gun i	بیان گراین تحول	Bàhram beiguy
be ceshm mi ayàd	به چشم می خورد	Bàhram beiguy
be gune	به طور	Bàhram beiguy

be gune i gostàrde	به طور وسیعی	Bàhram beiguy
be gune ye hàmad i	به طور کلی	Bàhram beiguy
be màrz hàmad i	به حد کمال	Bàhram beiguy
besyar	زیاد	Moin
besyar i	شلوغ	Bàhram beiguy
bolànd i	ارتفاع	Moin
bonyad i	اصلی	Moin
bum	منطقه	Bàhram beiguy
càhar pàhlu	اهرام	Bàhram beiguy
càhar pàhlu ye se gane	اهرام ثلاثه	Bàhram beiguy
cal	گود	Moin
cànd gushe	قالب	Bàhram beiguy
dàb estan	مدرسه	Moin
dalbor	دالبر	Ànvàri
dàr bàr gir	جامع	Bàhram beiguy
dàr bàxsh e noxost hànjar ànd	در مرحله اول طبیعی هستند	Bàhram beiguy
dàrgah bolànd	عالی قاپو	Danesh name
dàrun	داخل	Moin
dàrun i	داخلی	Moin
degàr gun i	تحول	Ànvàri
degàr gun i	تبدیل	Moin
degàr i	تفاوت	Bàhram beiguy
dide mi shàvàd	مشاهده می شود	Bàhram beiguy
dur i	فاصله	Moin
Esfàhan	(اصفهان) (اسم خاص - شهر)	Danesh name
Eslam	(اسلام) (اسم خاص)	Danesh name
Eslam i	اسلیمی	Ànvàri
ezare	ازاره	Ànvàri
fàraz	اوج	Moin
fàraz e pish ràvi	اوج ترقی	Bàhram beiguy
fàrgah ja	محراب	Bàhram beiguy

fàrman rani	حکومت	Bàhram beiguy
fàrnud	دلیل	Àmid
Fateme	فاطمه	Bàhram beiguy
Fateme i	فاطمی	Bàhram beiguy
Fateme i ha	فاطمیان	Bàhram beiguy
gàran tàrin sotun ha	مهم ترین ارکان	Bàhram beiguy
gash (gerd avàrde shode)	مجموعه	Bàhram beiguy
gostàrde	منتشر	Ànvàri
gostàrde	وسیع	Àmid
gostàrde	رایج	Bàhram beiguy
gostàrde gi	انتشار	Bàhram beiguy
gostàresh	رواج	Bàhram beiguy
govah ha	شواهد	Ànvàri
gun a gun	متنوع	Ànvàri
gun a gun	مختلف	Moin
gune	صورت	Àmid
gune	طور	Moin
gune	نوع	Moin
gune ha	انواع	Moin
gune ha ye sàmire ha	انواع خطوط	Bàhram beiguy
hàmad	کل	Àmid
hàmad	کامل	Àmid
hàmad	تمام	Àmid
hàmad i	کمال	Bàhram beiguy
hàmad shod	کامل گردید	Bàhram beiguy
hànay	تأثیر	Àmid
hànjar	معمولی	Bàhram beiguy
hànjar	نرمال	Bàhram beiguy
hànjar ànd (mi bashànd)	طبیعی هستند	Bàhram beiguy
hàsànde (àz hàstàn)	موجود	Bàhram beiguy
Hàxamànesh	(هخامنش) اسم خاص	Danesh name
Hàxamànesh i	(هخامنشی) اسم خاص	Danesh name

Hàxamànesh i ha	(هخامنشیان) اسم خاص	Danesh name
Heydàriye	(حیدریه) اسم خاص	Danesh name
Ilxan	ایلخان	Danesh name
Ilxan ha	(ایلخانان) اسم خاص	Danesh name
Ilxan i	ایلخانی	Danesh name
irani	farsarabi	nevisànde ye vajhe ye Iran i
istànde	مقاوم	Bàhram beiguy
ja be ja i	انتقال	Ànvàri
jàhan	دنیا	Moin
jan vār	حیوان	Moin
jay	جایگاه	Moin
jhàrf a	عمق	Moin
judag i	اختلاف	Mackenzie
jur va jur	مختلف	Bàhram beiguy
kàlaf	کلاف	Ànvàri
kàlan	عظیم	Moin
kàman bàndi	(رسمی بندی) در ساختمان	Bàhram beiguy
kar	امر	Moin
kar bàndi	(کار بندی) در ساختمان	Danesh name
kar bàri	کاربرد	Bàhram beiguy
kax	جوسق	Bàhram beiguy
kax	قصر	Bàhram beiguy
kenare	حاشیه	Moin
kohàn	قدیمی	Moin
kohne	قدیمی	Moin
Kufe	(کوفه) اسم خاص	Danesh name
Kufe i	کوفی	Bàhram beiguy
Kufe i	کوفی	Bàhram beiguy
manànde	عنوان	Àmid
màrz	حد	Ànvàri
Mesr	(مصر) اسم خاص	Moin

meýdan	میدان	Moin
mi daràd	دارد	Bàhram beiguy
miyan gàr	واسطه	Bàhram beiguy
nàzdik	حدود	Moin
nàzdik	تقریب	Bàhram beiguy
nàzdik be	تقریباً	Ànvàri
negare ha	نقوش	Bàhram beiguy
negashte	منقوش	Dehxoda
nim tas	نیم طاس	Bàhram beiguy
no avàri	ابتکار	Ànvàri
Noxom (noxost in màrd)	آدم	Bàhram beiguy
noxost	اول	Moin
noxost in	اولین	Bàhram beiguy
Omiye ha	امویان	Bàhram beiguy
Omiye i	اموی	Bàhram beiguy
pàdid amàdàn	به وجود آمدن	Bàhram beiguy
pàn	ولی	Màrdux
pànj sàd	پانصد	Bàhram beiguy
pànj sàd sale	پانصد ساله	Bàhram beiguy
parc	تنگ	Ànvàri
pàrxi (pàràstesh xane ye Eslam)	مسجد	Bàhram beiguy
pàrxi ye adine	مسجد جامع	Bàhram beiguy
pàs in	بعد	Bàhram beiguy
payan	آخر	Ànvàri
paye paye	تدریج	Bàhram beiguy
piramun	دور	Moin
piramun	اطراف	Moin
piruz i	فتح	Ànvàri
piruz i ha	فتوحات	Ànvàri
pish ine gi	قدمت	Bàhram beiguy
pish ràvi	ترقی	Ànvàri

poxtar	پخت	Bàhram beiguy
Qàzvin	(قزوین) اسم خاص	Dehxoda
Qeysàriye	(قیصریه) اسم خاص	Danesh name
ràj	قطار	Àmid
ràj bàndi	(قطار بندی) در ساختمان	Bàhram beiguy
ràv a	معمول	Ànvàri
ràv ànd	جریان	Ànvàri
ràv ànd	طریقه	Moin
ràv ànd e bàhre giri	طریقه استفاده	Bàhram beiguy
ràv ànd e piruz i ha	جریان فتوحات	Bàhram beiguy
ràvesh e ràv a	روش معمول	Bàhram beiguy
ràvesh ha ye vijhe	روش های خاص	Bàhram beiguy
Rezaiye	ارومیه (اسم با ریشه آشوری)	Danesh name
rixt	شکل	Àmid
rixt ha	اشکال	Bàhram beiguy
rixt ha ye zàmìne i	اشکال هندسی	Bàhram beiguy
ruye ha	سطوح	Bàhram beiguy
ruye ye dàrun i	سطح داخلی	Bàhram beiguy
ruz gar	عصر	Moin
sàbu	سبو	Moin
sàde	قرن	Moin
Sàfàv	(صفو) اسم خاص	Moin
Sàfàv i	(صفوی) اسم خاص	Moin
Sàfàv i ha	(صفویان) اسم خاص	Moin
sal e Eslam i Mah shid i	هجری قمری	Bàhram beiguy
sal e Eslam i Xor shid i	هجری شمسی	Bàhram beiguy
sal màh	تاریخ	Àmid
sal màh e saxtar	تاریخ ساخت	Bàhram beiguy
Sàljuq	سلجوق	Dehxoda
Sàljuq i	(سلجوقی) اسم خاص	Danesh name
Sàljuq i ha	(سلجوقیان) اسم خاص	Danesh name

Samera	(سامرا) اسم خاص	Danesh name
sàmire	خط	Àmid
sàmire ha	خطوط	Bàhram beiguy
sànev (sàng e neveshte shode)	کتیبه	Bàhram beiguy
sàr màrz	سرحد	Bàhram beiguy
sàr màrz e res a i	سرحد کمال	Bàhram beiguy
Sasan	ساسان	Dehxoda
Sasan i	(ساسانی) اسم خاص	Moin
Sasan i ha	(ساسانیان) اسم خاص	Moin
saxtar	ساخت	Bàhram beiguy
saxtar	تشکیل	Bàhram beiguy
saxteman	بنا	Moin
saxteman sazi	معماری	Bàhram beiguy
se gane	ثلاثه	Bàhram beiguy
sepàs	بعد	Moin
sepehr	طبیعت	Àmid
sepehr i	طبیعی	Bàhram beiguy
shaxe bàrg dar	مشجر	Ànvàri
shegerf	مهم	Ànvàri
Sheyx	(شیخ) اسم خاص	Danesh name
Sols	ثلاث (اسم خاص ، نام یک (خط عربی)	Danesh name
sotun	رکن	Ànvàri
sotun ha	ارکان	Ànvàri
surax surax	مشبک	Ànvàri
tabàz (taq ce bândi azin i)	(مقرنس) در ساختمان	Bàhram beiguy
talar	تالار	Moin
taq	طاق	Moin
tas	طاس	Àmid
Teymur	تیمور	Dehxoda
Teymur i	تیموری	Danesh name

Teymur i ha	(تیموریان) اسم خاص	Danesh name
tique	تیغه	Bàhram beiguy
Tumar	طومار (اسم خاص ، نام یک (خط عربی)	Danesh name
Vàramin	(ورامین) اسم خاص	Bàhram beiguy
vijhe	مخصوص	Àmid
vijhe	خاص	Moin
vijhe gi	خاصیت	Ànvàri
xabàg (xane bàr gur)	بقعه	Bàhram beiguy
Xaf	(خواف) اسم خاص	Danesh name
Xàrgerd	(خرگرد) اسم خاص	Danesh name
xaste	مطلوب	Bàhram beiguy
xesht	خشت	Ànvàri
xir	مادده	Mackenzie
xir ha ye bonyad i	(مصالح اصلی) (ساختمانی)	Bàhram beiguy
yàzd i bàndi	یزدی بندی	Danesh name
yek Metr	صد سانتی متر	Bàhram beiguy
zàmine	سطح	Moin
zàmine i	هندسی	Bàhram beiguy
zàmine sànji	هندسه	Bàhram beiguy
zir	تحت	Ànvàri
zir e hànay e	تحت تأثیر	Bàhram beiguy
zivàr	زینت	Moin
zivàr koni	تزئین	Bàhram beiguy